

Kari Arvola:

Ilmastonmuutos on EU:n valtti energiapelissä

EU on ryhtynyt kohtalokkaaseen energiapeliin ilmastonmuutoksesta kehitetyn pelotteen avulla. Tarkoituksena on pelastaa valtioliiton energiahuolto maapallon öljyvarojen vähentyessä. Jos uhkapeli epäonnistuu, seurauksena on EU:n taloudellinen marginalisoituminen ja ajautuminen lopullisesti maailmanpolitiikan sivuraiteelle.

Totaalipelote

Teollisen yhteiskunnan aiheuttamaksi oletettu tuhoisa ilmastonmuutos on se totaalinen pelote, jonka avulla EU-komissio yrittää painostaa teollisuusmaat luopumaan öljystä ja muista maaperän tarjoamista polttoaineista.

Virallisen linjauksen mukaan tavoitteena on vähentää kautta maailman ns. kasvihuonekaasuja. Tämän kirjoittajan näkemyksen mukaan tärkein tavoite on luonteeltaan valtapoliittinen, nousu vaihtoehtoisen energiateknologian avulla globaaliseen pelinrakentajan aseisiin uusilla, ”vihertyvillä” markkinoilla. Tätä tarkoitetaan, kun EU ilmoittaa olevansa ilmastopolitiikan edelläkävijä.

Strategian onnistuessa Euroopan teollisuusvaltioiden neuvotteluasema luonnonvarojen kuten uraanin, öljyn, hiilen ja kaasun omistajiin nähden parantuisi olennaisesti. Enää ei oltaisi vain energiaraaka-aineen ostajia, vaan ihmiskunnan tulevaisuuden kannalta elintärkeän teknologian ja ilmaston suojelutuotteen markkinajohtajia ja konsultteja.

Uuden politiikan hyötyjiin kuuluisi EU:n näkemyksen mukaan koko ihmiskunta. Luvassa olisi pitkällä tähtäimellä suotuisempia säitä ja turvattu energiahuolto. Nopeimman hyödyn tästä linjauksesta kuittaavat kuitenkin ns. eettiset sijoittajat.

Välittömiin edunsaajiin kuuluvat myös uuden ympäristöideologian työllistämä virkamieskunta, valtion rahoitustuen kautta monenlaiset kansalaisjärjestöt ja ”ilmastosensitiiviset” instituutiot, sensaatiohakuista mediaa unohtamatta.

Yksi lantti, yhteinen lompakko?

Virallisessa ideologiassa, sillä sellaisesta nyt on jo kysymys, ilmaston suojelu ja energiankäyttö ovat saman lantin eri puolia. Lantin puoliskot yhdistää toisiinsa hiilidioksidi, jota kaikessa palamisessa, myös elävän luonnon aineenvaihdunnassa vapautuu kiertoön valtavia määriä.

Ilmaston muutosten syyksi määritellään kuitenkin vain teollisen toiminnan aiheuttaman hiilidioksidin lisääntyminen. Jos siis onnistuttaisiin vähentämään teollisuuden, liikenteen ja asumisen tuottamaa hiilidioksidia, niin ilmasto muuttuisi otollisemmaksi ja katastrofilta vältyttäisiin. Tähän saakka ajatus näyttää selvältä, mutta reaali maailma aiheuttaa ongelmia.

EU-maiden osuus maailman hiilidioksidiekvivalenteissa mitatuista kaasupäästöistä on noin 14 prosenttia. Osuus on pienemässä myös ilman itse toteutettuja leikkauksia. Kehitysmaiden ja ns. siirtymätalouksien talouskasvun johdosta kaikenlainen polttaminen väistämättä lisääntyy ja hiilidioksidipäästöt sen mukana.

EU:n strategian kannalta olisi välttämätöntä, että muu maailma USA:n johdolla allekirjoittaisi sellaisia papereita, joissa valtiot sitoutuvat itse kuristamaan talouttaan päästöjä rajoittamalla. Tämä on laajemmassa mitassa epärealistinen toive, koska tällaiset paperit maksavat. Jos valtioilla, kuten USA:lla, Kiinalla, Intialla, Venäjällä, Australialla ja Etelä-Afrikalla on yhteensä runsaat 85 prosenttia maapallon hiilivarannoista maaperässään, niin miten ne voisivat lopettaa tämän energialähteen hyödyntämisen tai raaka-aineiden myynnin tarvitsijoille?

Vastaavasti voi kysyä, miten suurimpien uraaniresurssien haltijat Australia, Kazakstan ja Kanada voisivat lopettaa uraanin hyödyntämisen tai myynnin, kun ydinenergian käyttö reaalimaailmassa jatkuvasti kasvaa? Ydinvoima kuuluu suurten kehittyvien talouksien energiavalikoimaan, tahdomme tai emme. Toimivia reaktoreita on maailmassa 439. Rakenteilla on 34 voimalaa, enemmistö Intiassa, Kiinassa, Etelä-Koreassa, Japanissa ja Venäjällä. Suunnittelijoiden pöydillä on 90 uutta voimalaa ja suunnitteluun arvellaan lähiaikoina tulevan jopa 200 uutta voimalaa. Hiilivoiman osalta voidaan osoittaa vielä suurempia lukuja.

Jos EU yhdessä joidenkin Yhdysvaltojen rahalaitosten kanssa pyrkii rajoittamaan ydin- tai hiilivoimaan suunnattuja investointeja, niin sijoitushaluja löytyy ainakin Venäjältä, Etelä-Koreasta ja Kiinasta, ilmeisesti myös Ranskasta ja Saksasta. Sikäli kuin hiilivoimaa ”meikataan” arvokkailla, mutta tehotomilla hiilidioksidin talteenottojärjestelmillä, rahoituspohja edelleen laajenee.

Öljyn käyttö ja kelpoisuus

Öljyn kulutuksen kasvutrendi näyttää vielä selvemältä. Enemmistö maapallon kansoista on vasta pääsemässä polttomoottorin mahdollistaman liikkumisen makuun. Myös lentäminen on kaikesta uhoamisesta huolimatta kasvussa. Kehittyneen markkinatalouden perusmekanismit eli työvoiman liikkuvuus sekä kuljetusten joustavuus ja reaaliaikaisuus ovat toistaiseksi olennaisesti polttomoottorin varassa.

Öljy ei ole elintärkeää vain polttomoottoreille, vaan myös koko kemianteollisuudelle muoveineen, lannoitteineen ja lääkkeineen. Myös elintarvikkeiden tuotanto, jalostus ja jakelu on kovin öljyriippuvaista.

Siksi öljyn kysyntä kasvaa. Kun maaöljy jossain vaiheessa todella alkaa vähentyä, sen rinnalle nousevat vaikeammin hyödynnettävät raaka-aineet. Niitä ovat öljyliuske ja hiekka sekä palava kivi Itämeren eteläpuolella, Karjalan kannakselta Ranskaan saakka ulottuvalla vyöhykkeellä. Vähitellen polttoaineen tarjontaa laajentavat myös biohajoavista materiaaleista tuotetut polttoaineet, kaasu ja alkoholi.

Synkältä kalskahtava ennuste kuuluu: Kaikki maapallon öljyvarat tullaan käyttämään loppuun. Hiilidioksidin ihmisperäinen tuotanto ei globaalisti vähene, vaan kasvaa vielä vuosikymmeniä EU:n pyrkimyksistä piittaamatta.

Öljyn vähenemiseen sopeudutaan, mutta aikataulun sanelee vaihtoehtojen taloudellinen kannattavuus. Enemmän tai vähemmän valistunut arvio vaadittavan siirtymäkauden kestosta on 30 vuotta.

Kysynnän paine ja ilmastopakote

Esimerkiksi energian kysynnän kasvupotentiaalista sopii Intia. Siellä 500 miljoonaa ihmistä on vielä vailla sähköä. Autoistuminen on lähtenyt liikkeelle. Ns. vaihtoehtojen energianlähteiden osuus maan koko energiantuotannosta on nykyisin 0,75 prosenttia. Tilanne ei tässä suhteessa kysynnän rakenteen vuoksi tule lähivuosikymmeninä olennaisesti muuttumaan.

Vuoteen 2050 mennessä Intia ohittaa väestön määrässä Kiinan. Tämänhetkisen käsityksen mukaan Intian väkiluku on tuolloin 1,7 miljardia ja Kiinan 1,4 miljardia. Mutta myös muualla teollistuminen etenee ja väestön energiatarpeet pitää tyydyttää. Näin tapahtuu Venäjällä, Kaukoidän väkirikkaissa maissa ja Etelä-Amerikassa. Eikä kiinalaistuva Afrikkakaan jää paikoilleen polkemaan.

Siksi EU:n kallista vaihtoehtoa tarjoava energiasyöttö ei houkuttele. Unionin ilmastopelotteen vaaraan rakennettu pakote leikkauksineen ja päästökauppoineen perustuukin virheelliseen arvioon globaalin kehityksen liikevoimista. EU:n syöttö niellään laajemmin vain siinä tapauksessa, että bisesmaailma voi sitä hyödyntää ja leikkaustoimille, päästökaupalle ja kannattamattomille uusinvest-

toinneille tukiaisineen löytyy rahoittaja. Yleensä rahat ojentaa kansan karttuista käsi, jonka uusiintuva energia kuoritaan työntekijän selkänahasta.

Strategian takapirut

EU:n ilmasto- ja energiapoliittinen strategia nojaa keskeisesti Saksan liittohallituksen tueksi ilmasto- ja energiakysymyksissä perustetun neuvoston WBGU:n suositukseen. Tämän elimen (*Wissenschaftlicher Beirat der Bundesregierung Globale Umweltveränderungen*) hengen tuotosta on ilmaston lämpenemisen ylärajaksi EU:n ilmastopoliitikassa asetettu kahden Celsius-asteen haamuraja.

Kyseisen elimen avainhenkilöillä on kiinteä yhteys USA:ssa 80-luvun lopussa muodostuneeseen, alan tunnetuimpaan tutkijaryhmään. Sen keskeinen henkilö on astrofysikko ja klimatologi James Hansen. Hansen tunnetaan suurten otsikoiden ja toinen toistaan hälyttävämpien katastrofiennusteiden isänä. Ryhmän ajatusten tunnetuin lobbari on Albert Gore. Hänen toimensa eivät esittelyä kaipaa, analyttistä tutkimusta kylläkin.

EU:n energiauhkapelin kannalta olisi olennaisen tärkeitä, että USA uuden presidentin johdolla suostuisi sitoviin päästöleikkauksia tukeviin sopimuksiin. Tähän on nyt mahdollisuuksia sen vuoksi, että osa maan talouselämästä näkee energiasektorin uudistamisessa talouden uuden kasvun siemeniä. Toisaalta myös USA:ssa on eri puolensa. Maassa on omaakin öljyä, mutta etenkin sen uraani- ja hiilivarat ovat sitä luokkaa, että niihin perustuva energiatalous on jatkossa yhä houkuttelevampi mahdollisuus. Biopolttoaineen tuotanto on USA:ssa voimakkaassa kasvussa ja sen raaka-aineperusta laajenee viljasta jätemateriaaleihin.

Kriisin tekijät ja kokijat

Läntiselle taloudelle voidaan antaa EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan avulla vetoapua, mutta vain, jos maksajia riittää. Ja juuri tämä on hintojen spekulatiivisen nousun johdosta muuttumassa kyseenalaiseksi. Samalla on nähty, miten vielä muutama kuukausi sitten korkeimpana hyveenä saarnattu biopolttoaine on osoittautunut uudeksi, inhimillisistä seurauksista piittaamattoman rahanteon välineeksi.

Kun vielä ilmasto ennustajaeukkojen ja –ukkojen kiusaksi valistaa lämmön sijasta maailmalle kylmempää kasvojaan, ollaan ajauduttu erikoiseen pattitilanteeseen. Sen purkamiseen poliitikoilta näyttää puuttuvan näkemys, keinot ja tahto.

Onko EU uhkapelillään vauhdittamassa yleismaailmallista lamakehitystä ja tehostuvaa ympäristökuormitusta? Mitä oikeastaan kuuluu ilmastolle, jonka lämpenemisen laskettiin hidastuvan peräti 0,05 asteella Kioton sopimusten täysimääräisen saavuttamisen avulla? Näihin kysymyksiin joudutaan jatkossa yhä uudelleen palaamaan.

Kansan Uutiset 5.8.2008

”Ilmastonmuutos on EU:n valtti energiapelissä”